

sitetets Priisopgaver stiller det sig anderledes; de udsættes for at faae de unge Mennesker til at studere, give dem Lyst til at lægge sig efter Vidensfaben; de have et bestemt pædagogisk Formaal ligeoverfor Landets egne Studenter, og det kan derfor ingenlunde være ligegyldigt, om de udsættes ogsaa for andre Studenter; — imidlertid vilde jeg dog ikke have saa Meget derimod, naar der vistes Gjengæld, — lige for lige; Gjenfæidighedsgrundsætningen skulle vi ikke vige fra. Jeg finder ogsaa, at det er en ganske eiendommelig Bestemmelse, at Besvarelsen af en Priisopgave skal aabne Udgang til akademisk Borgerrret. Det er virkelig noget ganske Andet at fordybe sig i en enkelt bestemt Retning, end at fyldestgjøre de Forordringer, der stilles ved de anordnede Examina. Jeg kan godt tænke mig et ungt Menneske kaste sig ubelukkende over et enkelt Punkt og derved være saa heldig at besvare en Priisopgave tilfredsstillende, uden derfor at kunne fyldestgjøre de almindelige Forordringer, der stilles til at opnaae akademisk Borgerrret.

Idet jeg nu har gjort disse almindelige Bemærkninger ved Lovforslaget, skal jeg villig indrømme, at det er udgaaet af en Lyst og Tilbøjelighed til at bringe en friere og friskere Luft ind i Universitetet, navnlig derved, at man ikke binder Studenterne til et enkelt Universitet, men aabner dem Udgang til at kunne studere ved andre Universiteter. Det er denne Ånd, som jeg mener gaaer igjennem Lovforslaget, og jeg skal i saa Henseende give det mit fulde Bifald. Jeg troer, at der er noget Indsnævrende i saa Henseende ved vort Universitet, og at det i høi Grad vilde være forfriskende og vederbøgende for hele det unge videnskabelige Liv hos os, dersom det kunde være i Danmark, Norge og Sverrig, som det er i Tyskland, at de Studerende kunne frit drage omkring fra det ene Universitet til det andet. Det har allerede for lang Tid siden været Gjenstand for Regjeringens Opmærksomhed, om det var muligt at gjøre Noget i denne Henseende, og man har herved paa ingen Maade været i Strid med de Anskuelse, der hylbes af Kjøbenhavns Universitet eller Consistorium. Consistoriet nærer netop den samme Anskuelse, at det vilde være særdeles ønskeligt,

om der kunde skee Noget i den Retning. Det har derfor, paa en dertil givne Anledning, fremsat det Ønske, at der maatte tilveiebringes en Forhandling imellem de forskjellige Universiteter, for at man paa denne Maade kunde see, hvorledes dette Formaal bedst kan naaes. Kultusministeriet har allerede i Begyndelsen af 1859 tilstrevet Udenrigsministeriet i denne Anledning, men jeg tilstaaer, at Sagen synes ikke der at have fundet videre Fremme, og Kultusministeriet er paa sin Side ikke berettiget til at indlede diplomatisk Forhandling. Hvad enten imidlertid dette Lovforslag gaaer videre eller ikke, vil dets Indbringelse for mig indeholde en Opfordring til paany at tage dette Punkt for og søge at træffe Foranstaltninger, hvorved mulig det, der hovedsagelig er tilstrevet ved Lovforslaget, kan opnaaes; men jeg gjentager det, man maa gaae ud fra Gjenfæidigheds Grundsætning; forsaavidt det skulde være nødvendigt at paakalde den lovgivende Magts Medvirken, vilde det først kunne skee, efterat Sagen var forberedt ad diplomatisk Veie. Saaledes gif man jo ogsaa frem med Hensyn til det Lovforslag, der blev vedtaget her ifjor; det var forberedt ved Forhandlinger mellem Regjeringerne indbyrdes. Et Forslag, en Resolution, en Dagsorden, eller hvad man nu maatte beslutte sig til fra den lovgivende Magts Side, kan være en Spore for Regjeringen til at gaae i en vis Retning, til at anstrenge sig yderligere — men jeg troer ikke, at man kan lade dette Lovforslag nyde videre Fremme med den Forudsætning, at der virkelig skulde kunne komme en Lov ud deraf.

Varfod: Den ærebe Minister, som nu satte sig, anseede over, at jeg ikke udsørligt havde udvillet, hvorledes det stod til med de andre Universiteter. Det er let for den ærebe Minister at stille en saadan Forbring til mig, og hvis jeg stillede en lignende til den ærebe Minister, vilde han formodentlig finde det ganske i sin Orden, men jeg maa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at Forholdene ere heelt forskjellige, og medens den ærebe Minister ganske vist kunde gjøre Regning paa — han har jo Erfaringen for sig — at han kunde have hele Thingets Dre, om han lagde Beslag ikke alene